

سازمان بورس و اوراق بهادار
SECURITIES & EXCHANGE ORGANIZATION

گزارش "چکیده مباحث مطرح شده در کنفرانس

"XBRL 2014"

تهیه کننده: بخش تحقیق و توسعه مدیریت فناوری اطلاعات

تیر ماه 1393

روز اول کنفرانس

افتتاحیه بیست و هفتمین کنفرانس بین‌المللی XBRL با حضور چهره‌های سرشناس این حوزه و مقامات سازمان بین‌المللی XBRL (XII) برگزار شد. در این مراسم، John Turner، ریاست XII نحوه استفاده نهادهای مختلف از XBRL را به عنوان موضوعی مهم برای بحث و بررسی در کنفرانس مطرح نمود. وی همچنین، به برنامه سازمان XBRL برای آغاز تعریف ارتباطات میان فراداده به منظور ایجاد قابلیت مقایسه میان داده‌های گزارش شده در بخش‌ها و کشورهای مختلف اشاره نمود.

در ادامه، نمایندگان برخی از نهادهای نظارتی به ترتیب از کشورهای ژاپن، انگلستان و آمریکا توضیحاتی به شرح زیر ارائه نمودند:

- ارائه جزئیات برنامه بانک ژاپن در خصوص بکارگیری XBRL که از سال 2006 آغاز شده
- ارائه برخی از مزایا و دستاوردهای بکارگیری iXBRL در اداره سود و گمرک انگلستان (HMRC)
- اشاره به گسترش محبوبیت XBRL و بحث و بررسی موضوع "کیفیت داده"

در این رابطه نمایندگان HMRC و SEC به مشکلات سازمان خود در خصوص دریافت گزارش‌های همراه با خطا و اشتباه از سوی برخی تهیه‌کنندگان گزارش اشاره نموده و سپس درباره نحوه رفع این مشکل و کاهش ریسک‌های احتمالی بحث و تبادل نظر صورت گرفت. در پایان، نمایندگان نهادهای نظارتی مذکور 3 توصیه مهم زیر را مطرح نمودند:

1. از ابتدا iXBRL (راهکاری برای ارائه خروجیهای XBRL است به گونه‌ای که هم برای افراد قابل خواندن و درک باشد و هم امکان پردازش سیستمی آن فراهم شود) را در نظر بگیرید.
2. از ابتدا در مورد نحوه استفاده از داده تصمیم‌گیری کنید.
3. نحوه دسترسی را همواره در ذهن داشته باشید.

• نشست‌های تخصصی

در اولین نشست ابتداء، Yoshiaki Wada مدیر ارشد Global Business Development از ژاپن، توضیحاتی در خصوص برنامه گزارشگری داوطلبانه در ژاپن که نقش مهمی در ارائه اطلاعات لازم به سرمایه‌گذاران جهت سرمایه‌گذاری بلندمدت ایفا می‌کند، ارائه نمود.

سپس، Paul Snijders مدیرعامل شرکت Semansys چگونگی تأثیر "زنجیره گزارشگری یکپارچه" مبتنی بر XBRL بر تعاملات مربوط به مستمری و دیگر اطلاعات استخدامی میان شهروندان، کارفرمایان و دولت هلند را تشریح نمود. بنا بر اظهارات وی با پیاده‌سازی این زنجیره، بدهی‌های کارفرمایان به افراد تحت کنترل قرار گرفته و ریسک و هزینه برای تمامی ذینفعان کاهش یافته است.

در پایان نیز، بستر جدید تحلیل داده‌های XBRL توسط وزارت اقتصاد چین نمایش داده شد. این بستر تحلیلی جدید علاوه بر داده‌های بازارهای چین، داده‌های مربوط به بازارهای آمریکا و انگلستان را نیز تحت پوشش قرار داده و در آینده نزدیک بسیاری از بازارهای دیگر نیز به آن اضافه خواهند شد. این ابزار که به منظور تسهیل تحلیل‌های پیشرفته ارائه شده، مدل‌های داده مربوط به چندین نهاد ناظر شامل 9 واژه‌نامه، بیش از 30000 مؤلفه استاندارد و بیش از 1/3 میلیون مفهوم توسعه‌یافته را در بر گرفته و امکان جستجوی 100000 سند مصداق با بیش از 58 میلیون مقدار داده از 26000 شرکت را فراهم می‌کند.

در نشستی دیگر، خانم Linda Powell مدیر ارشد داده در اداره تحقیقات مالی¹ خزانه‌داری آمریکا، به نقش استانداردهای داده جهانی اشاره نموده و آن‌ها را برای درک صحیح از عوامل شکل‌دهنده بازارهای مالی و جهانی سازی بازارهای مالی لازم دانست. وی با اشاره به مغفول ماندن وعده‌های تحقق بازار شفاف، مروری اجمالی بر ابزارهای مختلف مورد استفاده اداره تحقیقات مالی خزانه‌داری به منظور کشف اطلاعات پنهان در داده‌ها نمود و ابزاری با نام Legal Entity Identifier را به

¹ Office of Financial Research

عنوان مهمترین آنها معرفی کرد که در حال حاضر برای ردیابی تراکنش‌های پیچیده مالی در اداره مذکور به کار گرفته می‌شود.

در نشست پایانی روز اول، به موضوع کیفیت داده پرداخته شد. سخنرانان این نشست با بیان اینکه هیچ راه حل واحدی که مناسب همه باشد وجود نداشته و کاربران مختلف نیازمند اطلاعات متفاوت هستند، به بررسی اهمیت کیفیت داده‌ها پرداختند. در حالی که Hamish Brookeman، رئیس معماری داده شرکت مالی SNL، کیفیت داده را بیشتر مشکلی برای شرکت‌های کوچک دانست که دسترسی به منابع کافی برای ارائه داده‌های صحیح ندارند، Joe Guo، رئیس اطلاعات بنیادی در شرکت Morningstar، با اتخاذ موضعی سخت‌تر معتقد بود که اگر داده‌ها از کیفیت لازم برخوردار نباشند ممکن است مورد استفاده قرار نگیرند. وی با اشاره به اهمیت بکارگیری XBRL به عنوان روش ارجح برای جمع‌آوری داده در شرکت خود، اظهار داشت که Morningstar به هنگام انتخاب بازارهای جدید، وجود اطلاعات در قالب XBRL برای آن بازار را به عنوان یکی از عوامل تعیین‌کننده جهت ورود به آن بازار در نظر می‌گیرد.

در انتها، بر لزوم تعمیم داده‌های ساخت یافته به سایر حوزه‌ها تأکید شد. علاوه بر آن تمامی سخنرانان بر لزوم اعتبارسنجی و اطمینان از رعایت اصول حسابداری در گزارشات تأکید کردند.

روز دوم کنفرانس

روز دوم کنفرانس بر گزارشگری دولتی و نقش داده‌های ساختارمند در تحول نحوه تعاملات دولت با شهروندان متمرکز بود که خلاصه‌ای از مباحث مطرح شده به شرح زیر می‌باشند:

Joel Gurin، مدیر NYU's Gov Lab، ایجاد یک پنجره واحد برای ارتباط شهروندان با دولت را باعث تسهیل جذب سرمایه توسط کسب و کارهای کوچک دانست و اظهار داشت حتی کارآفرینان نیز می‌توانند از این طریق اقدام به ایجاد کسب و کارهای موفق و تولید ارزش افزوده نمایند.

وی همچنین تأکید کرد که مزایای این امر بسیار بیشتر از حد انتظار است به عنوان مثال در حوزه بانکداری هلند، بانک‌هایی که اقدام به بکارگیری XBRL نموده‌اند با افزایش نرخ وام‌ها مواجه شده‌اند که این تنها به دلیل افزایش شفافیت و کاهش ریسک در نتیجه بکارگیری این استاندارد بوده است. همچنین، هلند در حال توسعه بکارگیری XBRL در دیگر حوزه‌ها مانند بیمه و در سطح داده‌های تعاملی می‌باشد.

Ito Warsito، مدیر عامل بورس اندونزی (IDX)، نیز به رشد سریع بازارهای نوظهور در آسیا اشاره کرده و نیاز به ایجاد شفافیت در راستای حمایت از رشد و نمو این بازارها و ایجاد جذابیت بیشتر برای سرمایه‌گذاری در آنها را از جمله موضوعات مهم برشمرد. وی همچنین بیان داشت که الگوی رشد اقتصادی در دنیا تغییر کرده به گونه‌ای که تا قبل از این، رشد اقتصادی وابسته به بازارهای توسعه یافته بود اما در حال حاضر بازارهای نوظهور نقش برجسته‌تری در هدایت اقتصاد دنیا داشته و ادامه چنین روندی برای آینده نیز پیش بینی می‌شود. این واقعیت که بسیاری از بزرگترین و فعالترین شرکتها برخاسته از بازارهای نوظهور هستند خود شهادی بر این امر می‌باشد.

ایشان همچنین به برخی از مزایای بکارگیری XBRL در بورس اندونزی از جمله رفع گلوگاه‌های اطلاعاتی موجود، افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران، افزایش همکاری با دیگر نهادهای مختلف در بازار سرمایه، بانکها و اداره مالیاتی و کاهش ریسک سرمایه‌گذاری اشاره نمود.

- پروفیسور James Angel از دانشگاه جورج تاون به معرفی انواع مختلف High Frequency Trading پرداخته و بر نقش مهم تحلیل‌های مبتنی بر XBRL در اینگونه معاملات که در کسری از ثانیه انجام می‌پذیرند، تأکید کرد.
- Hudson Hollister، مدیر اجرایی Data Transparency Coalition نیز به اهمیت تصویب DATA Act در آمریکا و تأثیر آن بر نحوه تعامل شهروندان با دولت، مدیریت بهتر بخش دولتی و ایجاد کارایی بیشتر اشاره کرد.
- Christina Ho، مدیر اجرایی شفافیت داده در اداره خدمات مالی آمریکا، نیز به مقوله شفافیت از دیدگاه دولت پرداخت و آن را فراتر از پاسخگویی دانست. وی گفت با توجه به اینکه داده‌ها در سیستم‌های مختلفی قرار دارند، ایجاد شفافیت اهمیت دوچندانی یافته و بر نقش شفافیت در اتخاذ تصمیمات بهتر تأکید کرد.

• کارگاه نهادهای نظارتی و رگولاتوری

در این کارگاه، نهادهای نظارتی از سرتاسر دنیا به مطرح نمودن تجارب و درس آموخته‌های خود در خصوص پیاده‌سازی XBRL پرداختند. برخی از توصیه‌ها و دیدگاه‌های مطرح شده در انتهای این کارگاه به شرح زیر می‌باشند:

- **مدیریت ذینفعان:** در درجه اول باید ذینفعان خود را شناسایی کنید. سپس با هر یک از آنها به تنهایی و گروهی ارتباط برقرار کرده و ارزش XBRL برای آنها و نقش آنها در فرایند پیاده‌سازی را تبیین نمایید. در این راستا از نظرات و پیشنهادات آنها استقبال کرده و در نهایت اینکه، به ویژه در حین تعامل با ناشران تأکید بیش از حدی بر مباحث فنی نداشته باشید.
- **ایجاد مورد کسب و کاری:** چشم‌انداز کاری که می‌خواهید انجام دهید را مشخص کنید. مالک فرایند پیاده‌سازی را تعیین نمایید. آیا یکی از واحدهای کسب و کار مالک فرایند مذکور است یا بخش فناوری اطلاعات؟
- **کیفیت داده:** کیفیت داده‌ها را از طریق ایجاد یک واژه‌نامه خوب طراحی شده به همراه مستندات مربوطه ارتقاء دهید. در این راستا از بازخوردهای حوزه نرم‌افزار و همچنین ناشران استفاده کنید. آموزش به عنوان یک امر کلیدی مطرح می‌باشد.

◦ **توسعه واژه‌نامه:** یک مدل داده خوب نهایتاً منجر به بهبود واژه‌نامه تولیدی خواهد شد. رعایت قواعد معماری، تست واژه‌نامه و همچنین تخصیص منابع بین بخش کسب و کار و فناوری اطلاعات از جمله موارد با اهمیت می‌باشند.

◦ **فراداده‌های واژه‌نامه:** با توجه به اینکه سطوح و انواع مختلفی از فراداده‌ها وجود دارند، اقدام به تعریف آنها در پروژه خود نموده و راهنمایی برای کار با آنها تهیه کنید.

◦ **مدیریت تغییرات واژه‌نامه:** در ابتدا مواردی که باعث تغییر واژه‌نامه می‌شوند را شناسایی نموده، سپس افراد یا بخشهایی که از تغییرات واژه‌نامه متأثر می‌شوند را مشخص کرده و تغییرات را از طریق تاکتیکهای مختلفی مانند گزارشات تغییر، ابزارهای پشتیبانی‌کننده و ... به آنها ابلاغ نمایید.

• **بین‌المللی سازی "اقدامات شرکتی"**

علاوه بر این، چندین نشست در خصوص ارزش افزوده‌ای که از طریق بکارگیری XBRL نصیب شرکتها می‌شود برگزار گردید. استفاده موثر از اطلاعات، حذف خطاهای ناشی از ورود دستی داده‌ها و کاهش هزینه نیروی انسانی لازم جهت تهیه گزارشات به عنوان عوامل موثر بر ایجاد ارزش افزوده و بهبود "اقدامات شرکتی" شناخته شدند. لازم به ذکر است، تصمیماتی که منجر به تغییرات مهمی در شرکت شده و سهام‌داران از آن متأثر شوند به عنوان "اقدامات شرکتی" شناخته می‌شوند. در انتهای برنامه‌های روز دوم کنفرانس، شش نکته کلیدی از سوی نهادهای نظارتی و رگولاتوری به عنوان بهترین تجارب پیاده‌سازی موفق XBRL مطرح گردید:

- سیاستهای خود را دقیقاً مشخص نمایید.
- برنامه زمان‌بندی پیاده‌سازی را ساده طراحی کنید.
- امضای داده‌های ارسالی توسط حسابرس جهت ارتقاء کیفیت داده‌ها لازم و ضروری می‌باشد.
- در صورتیکه نهاد نظارتی بازار سرمایه هستید از Inline XBRL استفاده کنید.

- در صورتیکه یکی از حوزه های IFRS هستید حتما از واژهنامه رسمی IFRS استفاده کنید.
- در صورتیکه از سیستم گزارشگری باز (اجازه توسعه واژهنامه) استفاده می کنید، موارد توسعه واژهنامه را کنترل نمایید.

XBRL SEO, IR

روز سوم کنفرانس

• استاندارد بازل III

Andreas Weller، نماینده نهاد نظارتی بانکداری اروپا با تشریح چشم‌انداز گزارشگری در اروپا بر نقش XBRL در این فرایند گزارشگری جدید به ویژه بکارگیری پایگاه پیوند جدول² و قواعد اعتبارسنجی³ تأکید کرد. در ادامه، Anne Bini از شرکت Invoice برخی چالش‌های پیش‌روی شرکت‌ها مانند نیاز به ارائه اطلاعات جزئی‌تر، افزایش دفعات گزارش‌دهی، محدودیت‌های زمانی و تغییرات واژه‌نامه را مطرح نمود. در انتها نیز، Vlad Etkin از Axiom SL به چالش‌های برچسب‌گذاری، جمع‌آوری حجم زیاد اطلاعات و همچنین تطابق گزارشات XBRL با گزارشات غیر XBRL پرداخت.

• پروژه SBR

در این پنل تخصصی برخی درس‌آموخته‌های کلیدی در خصوص اجرای موفقیت‌آمیز یک پروژه SBR تشریح شد. نمایندگانی از CoreFiling، شرکت Deloitte به همراه نمایندگانی از کشورهای هلند و ایتالیا در مورد نحوه مدیریت تقاضاهای مختلف شرکتهای بخش خصوصی، تدوین یک چشم‌انداز روشن و واضح، اعمال استانداردهای قدرتمند، چگونگی ایجاد مشوق برای تهیه‌کنندگان گزارشات (ناشران)، شرکت‌های نرم‌افزاری، اهمیت وجود یک دفتر برنامه‌ریزی مستقل برای پروژه و استفاده از واژه‌نامه به عنوان یک ابزار حاکمیتی و ... به بحث و تبادل نظر پرداختند.

• تجزیه و تحلیل داده

در این نشست، دکتر Yang یافته‌های خود را در خصوص داده‌کاوی معنایی و جستجوی متن در میان داده‌های XBRL به منظور تجزیه و تحلیل کسب و کار، برای حاضران ارائه نمود.

² Table Linkbase

³ Validation Rules

• مناظره با موضوع آینده گزارشگری کسب و کار

این مناظره با شرکت رئیس سازمان بین‌المللی XBRL، مدیر عامل XBRL آمریکا و نمایندگانی از NYU Gov Lab و شرکت PWC برگزار شد. برخی از مهمترین مباحث مطرح شده در این مناظره به شرح زیر می‌باشند:

- نیاز به ایجاد بدنه دانشی XBRL به منظور رفع مشکلات قبلی در پروژه‌های پیاده‌سازی جدید
- لزوم گروه‌بندی داده‌ها به شکلی معنادار به منظور برطرف نمودن مشکلات ناشی از تفاوت داده‌ها را و افزایش قابلیت مقایسه‌پذیری آنها
- بکارگیری هوش تجاری به منظور استخراج اطلاعات ارزشمند از خروجی‌های XBRL و بهبود قابلیت مقایسه‌پذیری آنها.

• تحقق DATA ACT

مدیر عامل XBRL آمریکا به تشریح حوزه و گستره، الزامات اساسی پیاده‌سازی و نحوه استفاده از DATA ACT پرداخت. وی این قانون را به عنوان بخشی از یک فرایند طولانی در راستای دستیابی به شفافیت اطلاعات دانست. در ادامه جزئیات فنی پیاده‌سازی این قانون در یک جلسه تکمیلی مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

• جلسات فنی

در روز سوم کنفرانس جلسات فنی مختلفی برگزار شد. این جلسات فرصتی برای توسعه‌دهندگان و دیگر متخصصین XBRL فراهم می‌آورد تا نحوه بکارگیری فناوری‌های XBRL را در کاربردهای مدنظر خود فراگیرند. نحوه بکارگیری Inline XBRL و پایگاه پیوند جدول در دنیا از جمله موضوعاتی بودند که مورد استقبال زیادی قرار گرفتند. همچنین، تعداد زیادی ارائه‌های کوتاه و عملی درباره نحوه انجام برخی عملیات فنی و حتی ابزارهای مرتبط با آن صورت پذیرفت.

• امنیت و اطمینان

همزمان با اجباری شدن بکارگیری XBRL در فرایند گزارشگری در کشورهای مختلف، اهمیت مقوله "امنیت و اطمینان" بیش از پیش مطرح می‌گردد. در این جلسه که با محوریت این موضوع و با حضور نمایندگانی از شرکتهای Deloitte، PWC و همچنین دانشگاه آرکانزاس برگزار گردید، مکانیزم جدید استفاده‌شده در پروژه SBR هلند مورد بررسی قرار گرفت. این پروژه در راستای تأمین امنیت و اطمینان داده‌ها، شرکتهای را ملزم به ارسال صورت‌های مالی حسابرسی‌شده می‌کند که نظر حسابرس می‌بایست از طریق بکارگیری امضای دیجیتال اعمال شود. لازم به ذکر است که شرکتهای نیازی به استفاده از امضای دیجیتال نداشته و تنها حسابرسان باید از این قابلیت استفاده نمایند.

• Legal Entity Identifier (LEI) و دلایل اهمیت آن

LEI که روشی استاندارد برای شناسایی طرف‌های درگیر در تراکنش‌های مالی و مدیریت ریسک‌های مربوط به آنهاست نقش مهمی در نظارت مالی ایفا می‌کند. این روش که در پاسخ به بحران مالی جهانی اخیر ایجاد شده، یک استاندارد ایزو است که از طریق ایجاد شناسه‌های خاص که از ترکیبی از اعداد و حروف تشکیل شده، امکان شناسایی قانونی (احراز هویت) سازمان‌های مشارکت‌کننده در تراکنش‌های مالی را فراهم می‌کند. همچنین، برخی از عملیات کسب و کار مانند تجمیع، تلفیق و تحلیل داده‌ها را نیز تسهیل می‌نماید.

از آنجا که هر شرکتی در جهان به نوعی دارای تراکنش‌های مالی است، محدوده سازمانهایی که می‌توانند از طریق LEI پوشش داده شوند، بسیار وسیع است. همچنین این پرسش اساسی مطرح است که آیا LEI می‌تواند به عنوان تنها روش واحد برای اتصال میان گزارشات XBRL در سرتاسر دنیا استفاده شود؟

• اقدامات شرکتی

در پایان کنفرانس بار دیگر بر نقش مهم "اقدامات شرکتی" تأکید و خبر از تشکیل کارگروهی جدید با همین نام در سازمان بین‌المللی XBRL به منظور مشارکت فعالان و علاقمندان در سرتاسر دنیا داده شد.

XBRL SEO, IR